

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. According to the Midrash, the dedication of the Mishkan (Tabernacle) is considered to be the crowning act of creation. Please elaborate.
2. Describe the relationship of the dedication of the Mishkan with the Exodus from Egypt and the giving of the Torah at Mount Sinai.
3. What special talents did Bezalel possess that made him uniquely qualified to be chosen as the chief builder of the Mishkan,.
4. In what manner was the Mishkan and its utensils similar to a human body? Describe at least four similarities.
5. The joy of the dedication ceremonies was marred by the unusual deaths of the eldest sons of Aaron. Describe what happened and why.

This and much more will be addressed in the second lecture of this series:
"The Tabernacle: The Home of the Divine Presence".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the lecture and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book were designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it, as well, as a handy reference guide and for quick review.

This lecture is dedicated to the merit and honor of Dr. and Mrs. Paul and Meri Zidel and their children

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series XV Lecture #2

THE MISHKAN (TABERNACLE): THE HOME OF THE DIVINE PRESENCE

I. Creating the Dwelling Place of the Shechina (the Divine Presence)

A.

ביום הראשון אמר ר' שמואל בר אבא מהו ביום הראשון מן היום הראשון שברא הקב"ה את העולם נתאווה לדור עם בריותיו בתחתונים ראה היאך כתיב בכריית יום ראשון (בראשית א) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד יום ראשון אינו אומר אלא יום אחד וכשם שאמר יום אחד יאמר יום שנים יום שלשה אלא למה אמר יום אחד שעד שהקב"ה היה יחידי בעולמו נתאווה לדור עם בריותיו בתחתונים לא עשה כן אלא כיון שהוקם המשכן והשרה בו הקב"ה שכינתו ובאו הנשיאים להקריב אמר הקב"ה יכתב שביום זה נברא העולם: מדרש במדבר רבה יג:

[And he who offered his offering] *the first day* [was Nahshon the son of Amminadab, of the tribe of Judah]. (Num. 7:12): Rabbi Shmuel bar Abba said: What is meant by “the first day”? This is alluding to the fact that from the very first day of creation, the Holy One, blessed be He, desired to dwell together with His creations in the lower world. Look how it is written regarding the creation of the first day (Gen. 1:5), “It was evening, it was morning one day (or the day of the One).” It doesn’t say, “the first day,” but rather “one day”. Just as it said, “one day,” it should have said, “two days,” “three days,” [instead of, “the second day,” “the third day”]. So why did it say, “one day”? [To tell you that] while the Holy One, blessed be He, was the single One in His world, he desired to dwell amongst His creations in the lower worlds. [It was therefore written, “the day of the solitary One”.] He, however, didn’t do so - i.e. immediately fulfill his desire to dwell in the lower worlds. When the Mishkan (Tabernacle) was erected, however, and the Holy One, blessed be He, rested His Presence [in the lower worlds], and the princes came to offer their sacrifices, the Holy One, blessed be He, said that [Moshe] should write that on that day the world was [truly] created. **Midrash Bamidbar Rabbah 13:6**

B.

עיקר שכינה בתחתונים היתה כיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון חטא קין נסתלקה לרקיע השני דור אנוש לג' דור המבול לד' דור הפלגה לה' סדומיים לו' ומצרים בימי אברהם לז' וכנגדן עמדו ז' צדיקים ואלו הן אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה עמד אברהם והורידה לו' עמד יצחק והורידה מן ר' לה' עמד יעקב והורידה מן הה' לד' עמד לוי והורידה מן הד' לג' עמד קהת והורידה מן הג' לב' עמד עמרם והורידה מן הב' לא' עמד משה והורידה מלמעלה למטה אר"י כתיב (תהלים לז) צדיקים יירשו ארץ וגו' ורשעים מה יעשו פורחים באויר אלא הרשעים לא השכינו שכינה בארץ: מדרש בראשית רבה יט:

The essential Shechina (Divine Presence) was originally meant to dwell in the lower worlds. As soon as Adam HaRishon (the first man) sinned, [however,] the Shechina went up to the first firmament (heaven). When Cain sinned, the Shechina went up to the second heaven. When the generation of Enosh sinned [with idolatry], then the Shechina went up to the third heaven. As a result of the [sins of the generation of the] Deluge (Mabul), the Shechina went up to the fourth heaven. As a result of the [sins of the generation of the] Separation (the Tower of Babel), the

Shechina went up to the fifth heaven. As a result of the sins of the Sodomites, the Shechina went up to the sixth heaven. As a result of the sins of the Egyptians who lived at the time of Avraham, the Shechina went up to the seventh heaven. To counter this effect, the following seven Tzaddikim (righteous people) arose: Avraham, Yitzchak, Yaakov, Levi, Kehos, Amram, and Moshe. Avraham arose and brought the Shechina down to the sixth heaven. Yitzchak arose and brought the Shechina down from the sixth heaven to the fifth heaven. Yaakov arose and brought the Shechina down from the fifth heaven to the fourth heaven. Levi arose and brought the Shechina down from the fourth heaven to the third heaven. Kehos arose and brought the Shechina down from the third heaven to the second heaven. Amram arose and brought the Shechina down from the second heaven to the first heaven. Moshe arose and brought the Shechina from above to below. R. Yitzchak said, [in Scripture it is stated,] “The righteous shall inherit the land, and dwell in it for ever.” (Psalms 37:29) And what will the evil do? Fly in the air? Rather the verse means [that the righteous cause the Divine Presence to inherit the land, but] the evil do not. **Midrash Bereishis Rabbah 19:6**

C.

והקיימותי: וחזן ממה שיהיה בריתי אתך אקים את בריתי ביני ובינך, שיהיה לו קיום לעולם עד שימשך ממך אל זרעך אחרוך לדורותם עד שיהיו לברית עולם, שכולל הברית שנמשך כל ימי עולם וגם שבברית הזו יהיה תלוי קיום העולם, כמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת, והוא להיות לך לא-להים שתחול עליך הא-להות שתהיה מרכבה לשכינה ושימשך הדבוק ביני ובינך עד שאקרא א-להי אברהם, ועי"כ שאהיה לך לא-להים אהיה גם לזרעך אחרוך, אפילו בדורות שקודם מתן תורה שלא היו ראויים אל הדבוק הא-להי, התיחדה ההשגחה הא-להית עליהם ועל יחידי סגולה שבהם בזכות האבות, וד' היה עמהם בארץ אויביהם לשמרם ולהצילם בהשגחה מיוחדת. פירוש המלבי"ם לבראשית יז-ח

And I will establish: And besides the covenant that will be with you, I will establish **My covenant between Me and you** that it will be well established forever so that it extend from you to **your seed after you in their generations** until it will be **for an everlasting covenant**, that it be included with the [preexisting] covenant [that G-d made with the world] that will continue on forever and also [it means] that the perpetuation of the world will be dependent upon this covenant, as it says (Jeremiah 33:25), “If not for My covenant [which is in effect] day and night, I would not have appointed the ordinances of heaven and earth.” [The nature of the covenant] is **to be a G-d to you**, that the Divine Presence (Shechina) shall descend upon you that you become a “chariot” of the Shechina and that the connection that exists between us shall increase to such an extent that I will be known as the G-d of Abraham, and through that which I will be for you a G-d, I will also be [a G-d] **to your seed after you**. This [promise extended] even for the generations that preceded the giving of the Torah, who were not worthy of having a close connection with G-d, [nonetheless,] the Divine Providence was uniquely attached to them and [especially] on the treasured individuals amongst them, through the merit of the Patriarchs. G-d was with them in the land of their enemies to watch over them and to save them through special Providence. **Commentary of Malbim to Genesis 17:7-8**

D.

וידעו כי אני ד' א-להיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ד' א-להיהם: שמות כט:מו

And they shall know that **I am the L-rd their G-d, that brought them out of the land of Egypt, that I may dwell among them;** I am the L-rd their G-d. **Exodus 29:46**

E.

(1) וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי: וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֵתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת: וְתִכְלֹת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֵרֹת אֵילָם מְאָדָּמִים וְעֵרֹת תְּחָשִׁים וְעֵצֵי שִׁטִּים: שֶׁמֶן לְמָאֵר בְּשָׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסָּמִים: אֲבִנֵי שֹׁהַם וְאֲבִנֵי מְלֵאִים לְאֹפֶד וְלַחֹשֶׁן: וְעָשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם: כָּכֹל אֲשֶׁר אֲנִי מְרַאֶה אוֹתְךָ אֵת תְּבִנֵית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תְּבִנֵית כָּל כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ: שְׁמוֹת כֹּה־א-ט

And the L-rd spoke to Moses, saying, Speak to the people of Israel, that they bring Me an offering; from every man that gives it willingly with his heart you shall take My offering. And this is the offering which you shall take from them; gold, and silver, and bronze, And blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair, And rams' skins dyed red, and goats' skins, and shittim wood, Oil for the light, spices for the anointing oil, and for sweet incense, Onyx stones, and stones to be set on the ephod, and on the breastplate. **And let them make Me a sanctuary; that I may dwell among them.** According to all that I show you, after the pattern of the tabernacle, and the pattern of all its utensils, so shall you make it. **Exodus 25:1-9**

(2) וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר – וכמו שנאמר שם (לעיל כד:טז) וישכן כבוד ד' על הר סיני, וכתיב (דברים ה:כא) הן הראנו ד' א-להינו את כבודו ואת גדלו, כן כתוב במשכן וכבוד ד' מלא את המשכן (להלן מ:לד) והזכיר במשכן שני פעמים וכבוד ד' מלא את המשכן, כנגד "את כבודו ואת גדלו" והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני וכמו שאמר במתן תורה (דברים ד:לו) מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה, כך במשכן כתיב (במדבר ז:פט) וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת מבין שני הכרובים וידבר אליו ונכפל "וידבר אליו" להגייד מה שאמרו בקבלה שהיה הקול בא מן השמים אל משה מעל הכפרת ומשם מדבר עמו, כי כל דבור עם משה היה מן השמים ביום ונשמע מבין שני הכרובים, כדרך ודבריו שמעת מתוך האש (דברים ד:לו), ועל כן היו שניהם זהב וכן אמר הכתוב (להלן כט:מב, מג) אשר אועד לכם שמה לדבר אליך שם ונקדש בכבודי, כי שם יהיה בית מועד לדבור ונקדש בכבודי: רמב"ן, שם

The secret of the Mishkan (Tabernacle) is that the Divine Glory which rested upon Mount Sinai shall rest upon it in a hidden form, as it says there (Exodus 24:16), "And the Divine Glory rested upon Mount Sinai." And it says further (Deuteronomy 5:21), "Behold the L-rd, our G-d, has shown us His Glory and His greatness." Similarly it is stated regarding the Mishkan (Exodus 40:34), "The Divine Glory filled the Mishkan." It is stated twice (ibid. 34, 35), "The Divine Glory filled the Mishkan," corresponding to (Deut. 5:21), "His Glory and His greatness". The Mishkan always contained the Divine Glory which appeared to them on Mount Sinai and when Moshe would come there, He spoke to him in the same manner of speech with which He spoke to him on Mount Sinai. Just as when the Torah was given is it stated (Deut. 4:36), "From heaven He made you hear His voice, that He might instruct you; and upon earth He showed you His great fire; and you heard His words out of the midst of the fire," so too, in regards to the Mishkan (Numbers 7:89), it is stated, "[And when Moses went into the Tent of Meeting to speak with Him,] then he heard the voice of One speaking to him from the covering that was upon the ark of Testimony, from between the two cherubim; and He spoke to him." [The phrase,] "and He spoke to him," is repeated in order to relate that which has in been recorded in [Rabbinic] tradition that the Divine voice originally came down from heaven and descended unto the area above the covering of the Ark (Kapores) and from there He spoke to Moshe, for every single conversation with Moshe originated from heaven during the period of day but was heard from between the Cherubs (above the covering of the Aron), just as it says, (Deut. 4:36), "[From

heaven He made you hear His voice, that He might instruct you; and upon earth He showed you His great fire;] and you heard His words out of the midst of the fire.” For that reason both Cherubim were made of gold [which is similar to fire]. Similarly, it is written (Exodus 29:42, 43), “[This shall be a continual burnt offering throughout your generations at the door of the Tent of Meeting before the L-rd;] where I will meet you, to speak there to you. And there I will meet with the people of Israel, and it shall be sanctified by My Glory.” For the Mishkan was dedicated to be the place of speech [between G-d and Moshe] and which became sanctified through the Divine Glory. **Ramban, ibid.**

II. Betzalel and the Spiritual Design of the Mishkan

A.

וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן אֹרִי בֶן חוּר לְמִטְהַר יְהוּדָה: וְאִמְלֵא אֹתוֹ רוּחַ אֱלֹהִים בְּחַכְמָה וּבְתַבּוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל מְלָאכָה: לְחַשֵּׁב מַחְשְׁבֹת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְחֹשֶׁת: וּבַחֲרֹשֶׁת אַבְנֵי לְמַלְאָת וּבַחֲרֹשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל מְלָאכָה: וְאֲנִי הִנֵּה נֹתְתִי אֹתוֹ אֶת אֱהִיאֵב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטְהַר דָּן וּבֶלֶב כָּל חָכָם לֵב נֹתְתִי חַכְמָה וְעָשׂוֹ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ: אֵת | אֶהֱל מוֹעֵד וְאֵת הָאָרֶץ לַעֲדַת וְאֵת הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֵת כָּל כְּלֵי הָאֹהֶל: וְאֵת הַשְּׁלֶחָן וְאֵת כְּלָיו וְאֵת הַמִּנְרָה הַטְּהַרָה וְאֵת כָּל כְּלֵיהָ וְאֵת מִזְבַּח הַקְּטֹרֶת: וְאֵת מִזְבַּח הָעֹלָה וְאֵת כָּל כְּלָיו וְאֵת הַכִּיּוֹר וְאֵת כְּנֹו: וְאֵת בְּגָדֵי הַשָּׂרָד וְאֵת בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֵת בְּגָדֵי בָנָיו לְכַהֵן: וְאֵת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאֵת קְטֹרֶת הַסַּמִּים לְקֹדֶשׁ כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִךָ יַעֲשׂוּ: שְׁמוֹת לֵא-א-יֵא

And the L-rd spoke to Moses, saying, See, I have called by name Bezalel the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah; And I have filled him with the spirit of G-d, in wisdom, and in understanding, and in knowledge, and in all kinds of workmanship, To devise skillful works, to work in gold, and in silver, and in bronze, And in cutting of stones, to set them, and in carving of timber, to work in all kinds of workmanship. And I, behold, I have given with him Aholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; and in the hearts of all who are wise hearted I have put wisdom, that they may make all that I have commanded you; The Tent of Meeting, and the ark of the Testimony, and the covering that is on it, and all the furniture of the Tent, And the table and its furniture, and the pure lampstand with all its furniture, and the altar of incense, And the altar of burnt offering with all its furniture, and the basin and its pedestal, And the cloths of service, and the holy garments for Aaron the priest, and the garments of his sons, to minister in the priest's office, And the anointing oil, and sweet incense for the holy place; according to all that I have commanded you shall they do. **Exodus 31:1-11**

B.

(1) אמר רב יהודה אמר רב: יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ. כתיב הכא (שמות ל"ה) וימלא אתו רוח א-להים בחכמה ובתבונה ובדעת, וכתיב התם (משלי ג') ד' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וכתיב (משלי ג') בדעתו תהומות נבקעו. ברכות נה.

Rav Yehudah said in the name of Rav: Bezalel knew how to combine the letters by which the heavens and earth were created. It is written here (Exodus 35:31), And He hath filled him with the spirit of G-d, in wisdom and in understanding, and in knowledge,” and it is written elsewhere (Proverbs 3:19), “The L-rd by wisdom founded the earth; by understanding He established the heavens,” and it is also written (ibid. 20), “By His knowledge the depths were broken up.” **Berachos 55a**

(2) . . . מהידוע שהדעת היא העליונה שבג' מעלות שהם החכמה והתבונה והדעת כפרש"י פרשת כי תשא והוא רוח הקדש. ואמר לצרף אותיות כי שמותיו של הקב"ה אינן תיבות רק אותיות והידוע לצרפם הוא הדעת ורוה"ק שנאמר גבי בצלאל. חדושי אגדות לכתובות ה., מהרש"א

It is well known that the term "knowledge" (*daas*) is the highest of the three special qualities [of intellectual achievement]: wisdom (*chochma*), discernment (*t'vuna*), and knowledge (*daas*). Rashi explained in [his commentary to] *Parshas Ki Sisa* (Exodus 31:3) that "knowledge" refers specifically to the Holy Spirit. The phrase used [by the Talmud] is, "combine the letters," as the names of the Holy One, blessed be He, are not words but letters. He who knows to combine them possesses the "knowledge" and the Holy Spirit which is mentioned in conjunction with Betzalel. **Maharsha, Kesubos 5a**

C.

והנה ד' ערך את ההנהגה באופן שכל הכחות והעולמות וסדרי המרכבה וכל המעשה אשר יעשה הא-להים בעולמו ערוך ונמשך לפי מעשה ב"א לטוב או לרע, וכבר המשילו זאת חקרי לב למה שהמציאו חכמי המוזיקא בשני כלי זמר אחד גדול ואחד קטן העומדים בהיכל מוכן לכך בסדר ובערך ובגבול ידוע, שאם יפרטו על פי הנבל הקטן, יתן הנבל הגדול זמירות לעומתו, וכן ערך ד' שהנבל הגדול אשר עשה שהוא העולם בכללו, יתן זמירות לנגן נגוני שמחה או עצב, טוב או רע, לפי מה שיפרט האדם על פי הנבל הקטן שהוא גופו, שאם ישמיע נגונים ושירים טובים ותשבחות כפי מצות ד' וחוקיו ומשפטיו, כן ינגן הנבל הגדול שהוא העולם שירי שמחה יחדוה שפע וברכה וכל טוב, ואם ישמיע קול קינים והגה והוא בעברו מצות ד' ותורתו, כן יגדל המספד על הנבל הגדול, על החרבן וההשחתה שיהיה בכל העולמות ובאשר המאציל חפץ תמיד להיטיב ולהשפיע אך טוב וחסד, וזה א"א מבלעדי עזר האדם שיתן לו כח ע"ז ע"י מעשיו הטובים שבם יעורר עוז וחדוה למעלה, . . . ואמרו חז"ל שמיום שברא הקב"ה את עולמו נתאוה שיהיה לו דירה בתחתונים, ר"ל שהאדם יטהר ויתקדש בעולמו הקטן עד שהא-להות שבו תמשול על הגוף וכחותיו שאז הוא א-לוה בתחתונים כי מושל על כחותיו בכח הבחירה והא-להות שבו, ואז תעלה ההארה ממעשיו להאיר לכל העולמות, והיה כנגן המנגן בקול נאה וקול משובח עלי הגיון בכנור התחתון וירננו כל כוכבי בקר ויריעו כל בני א-להים וכל כחות הטבע אשר בעולם הגדול נעים זמירות לעומתו ויזיל שפע וברכה מאת חי העולם. ובזה עיקר שכינה בתחתונים כי משם תצא ההנהגה הכללית לכל העולמות, וזה היה בימי האבות שהתחילו להוריד השכינה לארץ כמ"ש חז"ל האבות הן הן המרכבה, ר"ל שבאשר הנהיגו מרכבות גופם והחיות והאופנים המנהיגים את גויתם אל אשר יהיה שמה רוח ה-להות הצפונה בנפשם ללכת . . . אולם באשר בני עליה המה מועטים . . . ואיך תהיה היא מרכבה לשכינת הכלל הכולל בשאינה מתיחסת רק לחלק מחלקיו ע"כ אמרו חז"ל שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישראל, כי כבר שיערו בחכמתם הא-להית כי לא יספיקו הנפשות להיות מעון ומשכן לאור השכינה בכללה עד שיתקבץ מהם כשעור הזה, כי כשיצרפו האורות הפרטים המתלכדים בכל נפש מהנה ויאירו כאד, כבר יתהוה מהם אור גדול מופיע בהדרו מתיחס עם אור השכינה הבאה לשכון כבוד בתוכם . . . וכ"ש כשיתאספו ויתאחדו ששים רבוא נפשות וידליקו ששים רבוא נרות ששעור הזה כולל כל האורות והזהר ורוחניות הנמצא בקומה הכוללת שאז ימשיכו את הא-להות למטה בכל כבודו וזיוו ותפארתו בכל פרטיו. וזאת היתה הכונה במלאכת המשכן והמקדש אשר נבנה אח"ז בירושלים בעיר שחברה לה יחדו שם נתאחדו כל נפשות האומה ישראלית ויעמדו כאיש אחד פרטי הכולל בנפשו כל האורות והרוחניות הנמצא בזהר הא-להי המאיר לעולם כולו בכבודו באשר אליו יפנו וינהרו מכל מקומות פזוריהם וכל תפלותיהם ומעשיהם בקדש דרך הנה פניהם . . . ונשלם בזה הקומה השלמה הפנימית המתיחסת לקומה הרוחנית אשר משם אצילות נשמותיהם ועז"א ועשו מקדש ושכנתי בתוכם, ר"ל בתוך נשמותיהם שהתאחדו

במקדש הזה לקומה שלמה וגויה כוללת, ובאשר מרע"ה היה שקול כששים רבוא ובנפשו היו כלולים כן האורות הנקבצות בקבוץ כלל ישראל אשר התאחדו בבהמ"ק והוא עצמו היה ג"כ מקדש כולל שבו שכן המלך הכבוד בכבודו באורותיו כמ"ש במדרש שהיה משה תמה על מעשה המשכן מי יוכל לעשותו וא"ל השם אפי' אחד מהם יכול לעשותו . . . וא"ל השם שיצויר זה גם באיש אחד אשר יכין את לבבו ויעש לו מקדש בתוכו כמ"ש ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם היינו אם יתקדש בקדושה העצומה עד אשר יהיה בעצמו לגוי גדול ועצום ונפשו תלבש הדר וא-להות עד שיהיה שקול כנגד כל ישראל הכוללים בנפשותיהם כל הדר המרכבה העליונה . . . עז"א לו ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן כי במשה עצמו נמצא תבנית המשכן וכל כליו, כי המשכן שהוא הגויה הכללית האוספת בפנימותה כל הנפשות של העם כולו אשר יתאספו בתוך גויה זו כאלו הוא איש אחד שהמשכן הוא גוף האיש ונפשות כל ב"י מקובצות בו הוא רוחו ונשמתו . . . מלבים, רמזי המשכן, שמות כה

Behold, G-d arranged the guidance [of His creation] in a way that all of the powers, worlds, order of the Divine Chariot, and all of the actions that G-d does in His world, are done in accordance with the actions of man, whether they be good or bad. Scholars have already compared this to two musical instruments in a music hall, a small one and a large one, that are so fine tuned that any note that is played on the small musical instrument will create vibrations that will automatically cause the large instrument to vibrate and produce music. In a similar fashion, G-d arranged that the "large musical instrument" that He created, which is the world as a whole, will vibrate, producing joyous or perhaps sad "music", good or bad, in accordance with the notes that man will play on his small musical instrument, which is his body. If he produces melodious tunes and songs through living by the G-d's statutes and laws, so too the large "musical instrument", the world, will produce in concert melodious and joyous songs, blessing and all that is good. And if the "small instrument" produces mournful and lamentful sounds, the product of violating G-d's commandments, so too will the world produce lamentful "music" reflecting the destruction and devastation [that will inevitably occur]. Although the Source of existence constantly desires to bestow good and create only good and kindness, this is impossible without the help of man who [in a manner of speech] bestows upon G-d the power to do so through his good deeds, through which he arouses strength and joy in the upper worlds. . . . Our Sages have stated that from the day that the Holy One, blessed be He, created His world, He desired to have a dwelling place in the lower worlds. This means that when man purifies and sanctifies his miniature world to the extent that the spirituality in him rules over his body and his bodily powers, then G-d dwells in the lower world, for He is subjugating his bodily powers through the power of free will and the spirituality that lies within him. Then the spiritual light of his actions lights up all of the worlds. He is playing beautiful music on his "musical instrument" below and causing all of the heavenly bodies, angels, and all of the natural powers which lie in the greater world to sing together with him in unison and to pour down a stream of blessings from the Life Source of the world. This is what is meant by the phrase, "the essential Divine Presence (Shechina) is in the lower worlds", for from this does the general Divine conduct of all of the worlds issue forth. This first occurred in the days of the Patriarchs who began to bring the Divine Presence down to earth, as our Sages have stated: The Patriarchs are the Divine Chariot. This means that they led the "chariots" of their bodies, and the "chayos" (animals) and "ophanim" (wheels) that drove their bodies towards the direction where the Divine Spirit that is hidden within their bodies desired to take them. . . . However, [in the period after the Patriarchal Age,] since truly spiritual people are few in number . . . their ability to drive the "chariot" of the Divine Presence that controls the entire universe is limited, since they only comprise a small portion [of creation]. For this reason, our Sages have stated that the Divine Presence will not rest on less

than twenty two thousand members of Israel, for they calculated, through the Divine wisdom which they possessed, that a smaller number of souls is not sufficient to become a dwelling place for the light of the Divine Presence (Shechina). But when the lights of these [twenty two thousand] souls unite, they produce a light of great magnitude which illuminates in their majesty and becomes one with the light of the Divine Presence that dwells in their midst. . . . Most certainly will this effect be felt if the six hundred thousand souls of Israel unite, each one kindling the light within them, for this is the complete number of different spiritual light frequencies and illuminations that exist within the general body of the cosmos (*koma shelaima*), for then the spirituality of G-d will flow with all of its glory, luster and majesty through every single part of existence.

This was the function of the *Mishkan* (Tabernacle) and the Temple that was subsequently built in Jerusalem, where all the scattered of Israel direct their prayers and actions, “the city which is bound firmly together” (Psalms 122:3), where all of the souls of the nation of Israel are united together as one and, [as a result, are able to harness] within their united soul all of the light and spirituality which is inherent in the Divine Splendor, illuminating the entire world in its glory . . . Through [the Mishkan] the spiritual body of the cosmos (*koma shelaima*) becomes complete which is the source of the spirituality of their souls. This is what is meant by the verse (Exodus 25:8), “And let them make Me a Sanctuary; that I may dwell among them,” i.e. within their souls which will unite them through this sanctuary [and make them one with] the spiritual body of the cosmos (*koma shelaima*). Moshe Rabbainu was considered to be the equivalent of the six hundred thousand souls of Israel, as his soul contained within it all of the lights that are contained within the collective body of Israel, which became united through the Temple. He, himself, was, [in a manner of speech,] a Temple in which the glorious King dwelled through the glory of His illumination. This is the meaning of the Midrash which quotes Moshe as wondering out loud, “Who can make such a thing?” and to whom Hashem replies, “Even one of them can make it.” . . . Hashem was telling him that even a single individual who readies his heart can make for Him a Sanctuary within it, as it says (Ex. 25:8), “And let them make Me a Sanctuary; that I may dwell among them,” i.e. if a person sanctifies himself to such an extent that he, himself, becomes [the equivalent of] a great and tremendous nation and his soul becomes clothed in splendor and spirituality, so that he becomes the equivalent of the entire people of Israel who contain within themselves all of the glory of the highest “chariot”. . . . Regarding this does it say *ibid.* 9), “According to all that I show (through) *you*, after the pattern of the Tabernacle (Mishkan), and the pattern of all its utensils, so shall you make it,” for within Moshe, himself, were contained the pattern of the Mishkan and all of its utensils, as the pattern of the Mishkan was really the pattern of the universal spiritual body which contains deep within it all of the souls of the entire people and unite them to become as a single individual. The Mishkan represents the body of a person and the united souls of Israel are its spirit and soul. . . . **Malbim, Exodus 25**

D.

לפ"ז בהכרח שיבואו בבהמ"ק המקבץ אותם כאיש פרטי כל הפרטים אשר יבואו באיש פרטי . . . שבגוף אדם פרטי נמצא שלשה חלוקות: (א) הראש והגלגלת שהוא מעון ומשכן לנפש המשכלת (ב) מן הצואר עד החזה שם תשכון הנפש החיונית שמשכנה בלב (ג) חלק התחתון של הגויה מן החזה ולמטה שם משכן נפש הטבעיית והצומחת אשר תעשה מלאכה ע"י הכלים שהם האצטומכא והכבד והקרבים ובית המבשלת אשר יבשלו שם המאכל ויחלקו בכל האברים מנות איש כפי אכלו ע"י הכחות הידועים שהם המושך והמחזיק והמעכל והדוחה, וכן היה בגוף הכללי שהוא המקדש כמ"ש הרמב"ם (הלכות בהב"כ) אלו דברים שהם עקר בבנין הבית עושים בו קדש וקדש הקדשים ועושים

מחיצה אחרת סביב להיכל רחוקה ממנו כעין קלעי החצר שהיה במדבר, וכשנבקר את הכלים שהיו במחיצה השלישית ראינו שדומים מכל צד לכלי הנפש הצומחת שהוא האצטומכא וכל חדרי בטן המעכלים את המאכל ומבשלים אותו ומוציאים את האפר הנרקב לחוץ, וכן היה שם המזבח האוכל ומעכל המזון הרוחני ולחם ד' ושם היו סירותיו לדשנו ויעיו ומזרקותיו ומזלגותיו שיראה המעיין שדומים לכלי האצטומכא מכל צד, ובמחיצה האמצעית היה שם הלחם הפנימי והמזון הקדוש שעל הלחם יחיה האדם ודומה כהלב שממנו תוצאות חיים, ושם היה מזבח הקטרת אשר יהיה ממנו ריח ניחוח והנאה רוחניית שהנשמה נהנית ממנו והוא מקביל נגד עיכול השני שבלב שכולו ענין רוחני אורי, ובמחיצה השלישית היו הארון והלוחות והס"ת שהוא דומה עם המוח ששם משכן הנפש המשכלת. מלבי"ם, שם

Accordingly, by necessity, the Temple must contain within itself all of the elements contained within a single individual. . . . The human contains within it three subdivisions: 1) The head and the skull, which is the dwelling place of the spiritual force associated with intelligence. 2) The area between the neck and the chest which contains within it the spiritual force of life, which resides within the heart. 3) The lower area of the body, below the chest, which contains within it the natural and instinctive spiritual force and the spiritual force for growth. In this area, are the stomach, liver, intestines, all that is involved with breaking down the food and distributing nutrition to all of the organs, each according to its need, through the various digestive processes. This is reflected as well in the "universal body" which is the Temple, as Rambam wrote in Hilchos Beis HaBechira. That which was most essential was housed in the *kodesh* (Sanctuary) and in the *kodesh hakedoshim* (Holy of Holies - Sanctum Sanctorum). Another wall was erected surrounding the Sanctuary, at a distance from it, similar to the curtains which surrounded the courtyard of the Mishkan (Tabernacle) that was in desert. Upon analysis, it is evident that the utensils that were within the third wall are completely similar to the organs involved in the spiritual force for growth, i.e. the stomach and the organs involved in digestion and ridding the body of waste matter, as this area contains the altar, which consumes and "digests" the spiritual food and G-dly bread, as well as the pots to remove the ashes, and its shovels, and its basins, and its forks, which are completely similar to the function of the organs in the stomach area. The middle walled area, [the Sanctuary], contained the inner bread (the show bread - *lechem hapanim*), the holy "food", representing bread, the lifesource of man. This corresponds to the heart which is the lifesource of the body. The altar of incense was also in that area, which was the source of the "pleasing smell" and spiritual pleasure which gladdens the soul. This corresponds to the secondary "digestion" process of the heart, [the addition of oxygen to the blood through the lungs and the release of carbon dioxide], which is on a non-physical, vaporous or spiritual level. The third walled area (the inner sanctum) contained the holy Ark, the tablets of Ten Commandments, and the Sefer Torah. This is similar to the brain, the dwelling place of the spiritual force of intelligence. **Malbim, ibid.**

E.

. . . ויחוסו אל האדם שהוא העולם הקטן מתחיל מן העולמות הנפרדים שהוא מעולם הכסא ולמטה שהם יצוירו כעין גוף ולבוש אל אור הצחצחות הנעלם בתוכם ויתגלה בכל עולם כפי כלי העולם ההוא והכנתו, ולפ"ז ביחוס חלקי האדם אל חלקי העולם יהיה המוח כנגד עולם הכסא ששם שרש המחשבה והבינה ולנגדו היה בית קדש הקדשים בגוף הכללי, והלב כנגד עולם המלאכים ונגדו במשכן המחיצה האמצעית שהוא ההיכל, וחדרי בטן נגד עולם האופנים ונגדו חצר המשכן וכליו, ועפ"ז נבוא אל באור ברמזי חלקי המשכן. מלבי"ם, שם

. . . And the relationship between the structure of the physical body of man, the miniature universe, and the cosmic spiritual body of the universe, begins with the distinct worlds, from the world of the Divine Throne and below, which were designed to be the equivalent of a physical body and clothing in relationship to the subtle illumination which is hidden within it, becoming revealed to each and every world according to the makeup of that world and its readiness to accept the illumination that is within it. Accordingly, the brain corresponds to the world of the Divine Throne, the source of thought and understanding. In the Mishkan, the symbol of the entire body of the cosmos, this was represented by The Holy of Holies. The heart corresponds to the world of the angels. In the Mishkan this was represented by the middle walled area, the Sanctuary (*Heichal*). The organs of the stomach area correspond to the world of the *Ophanim* (the wheel-like angels who are the driving force of the cosmos). This is represented in the Mishkan by the Courtyard and its utensils. Accordingly, we will elucidate the symbolism of the various parts of the Mishkan. **Malbim, ibid.**

F.

והנה הארון היה במדה כדי שיונחו בו שני לוחות הברית כמו שמפ' בב"ב (דף י"ד), והיו שני לוחות כנגד המוח שהוא מחולק לשני חלקים חלק של צד המצח הנקרא צערעברו"ם וחלק של אחורי הראש הנקרא צערעבלום, ואחר שנשברו הלוחות והונחו השברים תחת השלמים הורו השבורים על מוח הארון שתחת המוח הנ"ל שהוא מחולק ג"כ לשני חלקים, ומפורש בכתבי האר"י ז"ל שהמוחין הם ג' חב"ד ומהם ד' כי דעת מתפשט לחו"ג ובתוך חלקי המוח יש ד' חללים פנוים מחלקי המוח ונקראים ד' חללים שבמוח והזהר קראם ד' רהטי מוחא, ונגדו היו בהארון ד' חללים פנוים מלוחות ברחבו כמ"ש בב"ב (ד' י"ד) לר"מ צא ופרנס ארון לרחבו וכו' נשתיירו שני טפחים פנויים, ר"ל טפח מצד זה וטפח מצד זה והרי בכל צד שני חלקים חלל נגד כל לוח הם ד', ובצד ארכו היה שם חלל ב' טפחים שבם ס"ת מונח וזה נגד החלל שיש בין המוח לעצם הגלגלת חלל שיש בו מעט אור וך הנקרא בזהר אורא דכיא, והלוחות היו מספרינון, לרמז על עולם הכסא שראה אבן ספיר דמות כסא, וצוה לעשות ג' ארונות שהמוח נתון בג' ארונות שני קרומי המוח ועצם הגלגת, וצוה לעשות עליו זר זהב לרמז על כתר תורה שהם תר"ך אורות היוצאת מתרי"ג מצות וז' מצות חכמים . . . וצוה לעשות שני בדים לשאת את הארון, הוא עפ"י מ"ש (משלי כ') אוזן שומעת ועין רואה ד' עשה גם שניהם, שלקבלת התורה צריך חוש הראות שיראה בעיניו ויעיין בספר התורה ושיראה מעשה ד' הגדול בעין הבחינה, ושישמע באזניו קבלת האבות ותורה שבע"פ והם הבדים הנושאים את הארון, וידוע שגידי הראות צומחים מן המוח עד העין, וכן גידי השמע צומחים מן המוח עד האוזן . . . והם שני מיני הבדים ולכל בד שתי טבעות, שבהם קבועים במוח ובעין ובאוזן מצד זה. . . מלבי"ם, שם

Behold, the dimensions of the Ark were such that the two tablets of the covenant (Ten Commandments) were able to lie within it (Bava Basra 14a). The two tablets correspond to the brain which is divided into two parts, the (anterior) part closest to the forehead, the cerebrum, and the (posterior) part, closest to the back of the head, the cerebellum. After the tablets were broken and the broken pieces were placed below the complete (second) set of tablets, the broken pieces now represented the elongated part of the brain (medulla oblongata), which it, itself, is divided into two parts. In the writings of the Arizal it is stated that the three parts of the brain (cerebrum, cerebellum, and medulla oblangata) represent *Chochma* (wisdom), *Bina* (understanding), and *Daas* (intimate knowledge), which are actually four, as *Daas* branches out into *Chesed* (kindness), *Gevura* (power), and *Tiferes* (Majesty). Within the various parts of the brain there are four cavities, the *Zohar* refers to them as the four troughs (or channels) of the brain. Corresponding to them were four empty spaces in the width of the Ark, as it is stated in Bava Basra 14a, according to Rabbi Meir, [who maintains that the width of the Ark was 9

tefachim (handbreadths),] there were two *tefachim* that were empty, [since the two tablets were six *tefachim* wide and the thickness of the two sides of the Ark (each side a half a *tefach*) were all tolled one *tefach*]. There was an empty *tefach* on each side of the tablets. Since there were two tablets there were all tolled four empty areas. On the length of the Ark there was an empty area that was two *tefachim* wide which contained the Sefer Torah. This corresponds to the cavity between the brain and the skull which contains a small amount of pure air. This is referred to by the Zohar as, “[spiritually] purified air”. The tablets were made of sapphire, an allusion to the world of the Divine Throne, as [Ezekiel the prophet] saw the image of the throne as being made of sapphire. He commanded [us] to make three arks (an outer golden ark, a middle wooden ark, and an inner golden ark), as the brain is placed within three “arks” (containers), the two membranes of the brain and the skull. He commanded [us] to make a gold crown to hint at the crown of the Torah, which consists of six hundred and twenty lights, the product of the six hundred thirteen commandments and the seven Rabbinical commandments. . . . He commanded [us] to make two poles to carry the ark. This is in accordance with the verse (Proverbs 20:12), “The hearing ear, and the seeing eye, the L-rd has made them both.” This is because the study of Torah necessitates the sense of sight, so that the person can see the words of the Sefer Torah and study them as well as being able to see the great works of G-d with a discerning eye. The ear is necessary to hear the traditions of the Patriarchs and the oral Torah. These are represented by the poles that carry the ark. It is well known that the optic nerve extends from the brain to the eye. Similarly, the nerves that control hearing (cochlear nerve) extend from the brain to the ear. . . . This is represented by the two types of poles. Each pole has two rings, representing the connection to the brain on one side and the eye and ear on the other. . . . **Malbim, ibid.**

G.

. . . השלחן נגד המזון שהלב הוא הזן ונותן חיות וכח לכל הגויה ע"י הדם שהיא הנפש החיונית . . . עוד צוה לתת שם את המנורה . . . שמורה על אור השכל שבעה קנים שכולם פונים אל נר שהיא חכמת הא-להית, וכן יתיחסו אל שבע כנפי הריאה שהם מניפים רוח צח אל המוח וידליקו שבע נרות המנורה, ולכן העמידו אותם בדרום שהריאה הוא בימין והלב [שכנגדו היה השלחן ולחם הפנים] הוא בשמאל . . . מלב"ם, שם

. . . The table [in the Mishkan which contains the *lechem hapanim* - the show bread, and corresponds to the heart,] symbolizes nutrition, for the heart is the source of nutrition and provides sustenance and energy to the whole body through the blood which is the life force of [the body]. . . . In addition He commanded [us] to place [in the Sanctuary] the Menorah . . . which symbolizes the light of intelligence. The seven branches of the Menorah [whose lamps and wicks are] pointed in the direction of the middle lamp, symbolize the centrality of the Divine wisdom [which is symbolized by the middle lamp]. Similarly, the seven branches correspond to the seven lobes of the lungs which bring oxygen enriched [blood] to the brain and provide [the oxygen] that ignites the seven lamps of the Menorah. Consequently, the Menorah was placed in the south side of the Sanctuary, as the lung is [also] on the right side [of a person] and the heart is solely in the left [which is represented by the Table and the show bread. Symbolically, a person is depicted as facing east, towards the rising sun, with his right side facing south and his left side facing north.] . . . **Malbim, ibid.**

III. The Building of the Mishkan (Tabernacle)

A.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ד' לֵאמֹר: קָחוּ מֵאִתְּכֶם תְּרוּמָה לַד' כָּל נָדִיב לְבוֹי בִּיָּאֵה אֶת תְּרוּמַת ד' זָהָב וְכֶסֶף וְנַחֲשֶׁת: וְתַכְלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים וְעִצֵּי שֹׁטִים: וְשֶׁמֶן לְמָאֹר וּבִשְׂמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: וְאַבְנֵי שֹׁהַם וְאַבְנֵי מְלֵאִים לְאַפֹּוד וְלַחֲשֹׁן: וְכָל חֹכֵם יָב בָּכֶם יָבֹאוּ וַיַּעֲשׂוּ אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ד': שְׁמוֹת לֵה-ד-י

And Moses spoke to all the congregation of the people of Israel, saying, This is the thing which the L-rd commanded, saying, Take you from among you an offering to the L-rd; whoever is of a willing heart, let him bring it, an offering of the L-rd; gold, and silver, and bronze, And blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair, And rams' skins dyed red, and goats' skins, and shittim wood, And oil for the light, and spices for anointing oil, and for the sweet incense, And onyx stones, and stones to be set for the ephod, and for the breastplate. And every wise hearted among you shall come, and make all that the L-rd has commanded. **Exodus 35:4-10**

B.

וַיָּבֹאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נָשְׂאוֹ לְבוֹי וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רִוְחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת ד' לְמִלְאֶכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְלִכְל עֲבֹדָתוֹ וְלִבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ: וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כָּל | נָדִיב לָב הֵבִיאוּ חָח וְנָזָם וְטַבַּעַת וְכוּמָז כָּל כְּלֵי זָהָב וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר הֵנִיף תְּנוּפֶת זָהָב לַד': וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ תַּכְלֵת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְעֹרֹת אֵילִם מְאֻדָּמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים הֵבִיאוּ: כָּל מְרִים תְּרוּמַת כֶּסֶף וְנַחֲשֶׁת הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת ד' וְכָל אֲשֶׁר נִמְצָא אֹתוֹ עִצֵּי שֹׁטִים לְכָל מִלְאֶכֶת הָעֲבֹדָה הֵבִיאוּ: וְכָל אִשָּׁה חַכְמַת לָב בִּיָּדֶיהָ טָווּ וַיָּבִיאוּ מִטָּוָה אֶת הַתַּכְלֵת וְאֶת הָאַרְגָּמָן אֶת תוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ: וְכָל הַנָּשִׁים אֲשֶׁר נָשְׂאוּ לְבָן אֲתָנָה בְּחֻכְמָה טָווּ אֶת-הָעִזִּים: וְהַנְּשָׂאִם הֵבִיאוּ אֶת אַבְנֵי הַשֹּׁהַם וְאֶת אַבְנֵי הַמְּלֵאִים לְאַפֹּוד וְלַחֲשֹׁן: וְאֶת הַבִּשְׂמִים וְאֶת הַשֶּׁמֶן לְמָאֹר וְלַשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת הַסַּמִּים: כָּל אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר נָדַב לְבָם אֹתָם לְהֵבִיא לְכָל הַמִּלְאָכָה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת בְּיַד מֹשֶׁה הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְדָבָה לַד': שְׁמוֹת לֵה-כֵא-כֹט

And they came, every one whose heart stirred him up, and every one whom his spirit made willing, and they brought the L-rd's offering to the work of the Tent of Meeting, and for all his service, and for the holy garments. And they came, both men and women, as many as were willing hearted, and brought bracelets, and ear rings, and rings, and bracelets, all jewels of gold; and every man who offered an offering of gold to the L-rd. And every man, with whom was found blue, and purple, and scarlet, and fine linen, and goats' hair, and red skins of rams, and goats' skins, brought them. Every one who offered an offering of silver and bronze brought the L-rd's offering; and every man, with whom was found shittim wood for any work of the service, brought it. And all the women who were wise hearted did spin with their hands, and brought that which they had spun, both of blue, and of purple, and of scarlet, and of fine linen. And all the women whose heart stirred them up in wisdom spun goats' hair. And the rulers brought onyx stones, and stones to be set, for the ephod, and for the breastplate; And spice, and oil for the light, and for the anointing oil, and for the sweet incense. The people of Israel brought a willing offering to the L-rd, every man and woman, whose heart made them willing to bring for every kind of work, which the L-rd had commanded to be made by the hand of Moses. **Exodus 35:21-29**

C.

וְעָשָׂה בְּצִלְאֵל וְאַהֲלִיאֵב וְכָל | אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ד' חֲכָמָה וְתִבּוּנָה בְּהִמָּה לְדַעַת לַעֲשׂוֹת אֵת כָּל מְלָאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְכָל אֲשֶׁר צִוָּה ד': וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל בְּצִלְאֵל וְאֶל אַהֲלִיאֵב וְאֶל כָּל אִישׁ חָכֵם לֵב אֲשֶׁר נָתַן ד' חֲכָמָה בְּלִבּוֹ כָּל אֲשֶׁר נִשְׂאוֹ לִבּוֹ לְקָרְבָה אֶל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ: וַיִּקְחוּ מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה אֵת כָּל הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הֵבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמְלָאכֶת עֲבֹדַת הַקֹּדֶשׁ לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהֵם הֵבִיאוּ אֵלָיו עוֹד נְדָבָה בְּבִקְרָ בְּבִקְרָ: וַיָּבִיאוּ כָּל הַחֲכָמִים הָעֹשִׂים אֵת כָּל מְלָאכֶת הַקֹּדֶשׁ אִישׁ אִישׁ מִמְּלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר הִמָּה עֹשִׂים: וַיֹּאמְרוּ אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר מֵרַבִּים הָעָם לְהֵבִיא מִדֵּי הָעֲבֹדָה לְמְלָאכָה אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ: וַיִּצַּו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בְּמַחְנֶה לֵאמֹר אִישׁ וְאִשָּׁה אֵל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לְתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ וַיִּפְּלָא הָעָם מִהֵבִיא: וְהַמְּלָאכָה הֵיטָה דִּים לְכָל הַמְּלָאכָה לַעֲשׂוֹת אֹתָהּ וְהוֹתֵר: שְׁמוֹת לוֹ: א-ז

Then, Bezalel and Aholiab, and every wise hearted man, in whom the L-rd put wisdom and understanding to know how to work all kinds of work for the service of the sanctuary, did according to all that the L-rd had commanded. And Moses called Bezalel and Aholiab, and every wise hearted man, in whose heart the L-rd had put wisdom, every one whose heart stirred him up to come to the work to do it; And they received of Moses all the offering, which the people of Israel had brought for doing the work on the sanctuary, And they still brought to him free offerings every morning. And all the wise men, that did all the work of the sanctuary, came every man from his work which they made; And they spoke to Moses, saying, The people bring much more than enough for the service of the work, which the L-rd commanded to make. And Moses gave commandment, and they caused it to be proclaimed throughout the camp, saying, Let neither man nor woman do any more work for the offering of the sanctuary. So the people were restrained from bringing. For the material they had was sufficient for all the work to make it, and more. **Exodus 36:1-7**

D.

1) רבי שמואל בר נחמן אמר בשלשה חדשים נגמרה מלאכת המשכן תשרי מרחשון כסליו והיה מונח ומפורק טבת ושבת ואדר והעמידוהו באחד בניסן שנאמר ביום החדש הראשון בא' לחדש תקים את משכן אהל מועד ר' חנינא אומר בא' באדר היה נגמרה מלאכת המשכן למה שהמלאכה שנעשית בקיץ ביום אחד נעשית בחורף בשני ימים וכדברי רבי שמואל בר נחמני שאמר שנעשה המשכן בג' חדשים למה לא עמד מיד אלא מפני שחשב הקב"ה לערב שמחת המשכן בשמחת היום שנולד בו יצחק אבינו לפי שבאחד בניסן נולד יצחק אמר הקב"ה הריני מערב שמחתכם שמחה בשמחה והיו ליצני הדור מרננין ומהרהרין ואומרין להם נגמרה מלאכת המשכן ואינו עומד מיד ולא היו יודעים מחשבתו ועצתו של הקב"ה ועל זה אמר דוד המלך כי שמחתני ד' בפעלך במעשה ידיך ארנן (תהלים צב) כי שמחתני ד' בפעלך זה אהל מועד במעשה ידיך ארנן זה בנין בהמ"ק שיבנה ב"ב מה גדלו מעשיך ד' מאד עמקו מחשבותיך שהיית חושב לערב שמחה בשמחה יום שנולד יצחק אבינו. מדרש תמחומא פרשת פקודי יא

Rabbi Shmuel bar Nachman said: The building of the Mishkan was completed in three months, *Tishrei, Marcheshvan, and Kislev*, but it was lying in a dismantled state during the months of *Teves, Shevat, and Adar*. It was erected on the first of *Nissan*, as it says (Exodus 40:2), "On the first day of the first month shall you set up the tabernacle of the Tent of Meeting." Rabbi Chanina said: The construction of the Mishkan was completed on the first of *Adar*. Why [did it take so long?] Work that can accomplished in the summertime in one day takes two days in the winter. According to the opinion of Rabbi Shmuel bar Nachman who said that it was completed in three months, why didn't they erect it immediately? Because the Holy One, blessed be He, wanted to combine the joy of the dedication of the Mishkan with the joy of the birthday of our

Patriarch Yitzchak, for Yitzchak was born on the first of Nissan. The Holy One, blessed be He, said: I am going to combine your joy with another joyous occasion. The scoffers of the generation were complaining and having second thoughts, and said to them: The work of the construction of the Mishkan is already complete. Why isn't it being erected? They didn't know the thoughts and plans of the Holy One, blessed be He. Regarding this did King David say (Psalms 92:5), "For You, L-rd, have made me glad through Your work; I will exult in the works of Your hands." "You have made me glad through Your work" refers to the Tent of Meeting. "I will exult in the works of Your hands," refers to the building of the Temple, which will be rebuilt speedily in our days. "O L-rd, how great are your works! And your thoughts are very deep!" (ibid. 6) for You had in mind to combine the joy of the Mishkan together with the joy of the birth of our forefather Yitzchak. **Midrash Tanchuma, Parshas Pekudei 11**

(2) אמר רבי חנינא בעשרים וחמשה בכסליו נגמרה מלאכת המשכן ועשה מקופל עד אחד בניסן שהקימו משה אחד בניסן כמה שכתב וביום החודש הראשון באחד לחדש תקים משכן אהל מעד (שמות מ:ב) וכל זמן שהיה מקופל היו ישראל מלמלאין על משה לומר למה לא הוקם מיד שמא דופי אירע בו שחשב לערב שמחת המשכן בחודש שנולד בו יצחק שבניסן נולד יצחק ומניין אלא כשהמלאכים באים אצל אברהם מהו אומר לושי ועשי עגות (בראשית יח:ו) שהיה פסח ואמרו לו שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתך (שם י') מהו כעת חיה אמר ר' זבדי בן לוי סריטה סרטו לו על כותל כשתבא השמש לכאן לא עשה אלא כיון שבא ניסן והוקם המשכן עוד לא לימלם אדם אחר משה ומעתה הפסיד כסליו שנגמרה מלאכה בו לאו מהו ותשלם אמר הקדוש ברוך הוא עלי לשלם לו מה שילם לו הקב"ה חנוכה בית חשמנאי. מדרש פסיקתא רבתי פרשה ו'

Rabbi Chanina said: On the twenty fifth of Kislev the work of the construction of the Mishkan was completed. It was folded and packed away until the first of Nissan when Moshe erected it, as it is written (Exodus 40:2), "On the first day of the first month shall you set up the tabernacle of the Tent of Meeting." As long as it was in a folded state, Israel was complaining against Moshe, "Why wasn't it erected immediately? Is there some mishap which occurred [which rendered it unfit]?" [The real reason was] that He had in mind to combine the joy of the Mishkan together [with the joy of] the birth of our forefather Yitzchak who was born in Nissan. What is the source [that Yitzchak was born in Nissan]? When the angels came to Avraham, what did he say regarding them? "Knead and make (round) loaves," (Genesis 18:6) as it was Pesach. They said to him, "I will surely return to you at this time of your life and behold Sarah, your wife, will have a son." (ibid. 10) What is meant by the phrase, "at this time of your life"? Rabbi Zavdi ben Levi said: They made a mark on a wall [and said, "By the time the sun comes here again, you will be the mother of a son"]". Although it was not immediately constructed, by the time it was erected in Nissan all the people stopped criticizing Moshe. But as a result of this, [it would seem that the month of] Kislev lost out, as the construction was completed then. No! How did the Holy One, blessed be He, make it up to the month of Kislev? The Dedication (Chanuka) of the Temple under the Chashmonaim. **Midrash Pesikta Rabbasi Parsha 6**

IV. The Dedication of the Mishkan

A.

וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח אֶת אֲהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ וְאֶת הַבְּגָדִים וְאֶת שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה וְאֶת | פֶּר הַחֹטְאֹת וְאֶת שְׁנֵי הָאֵילִים וְאֶת סֵל הַמִּצֹּת: וְאֶת כָּל הָעֵדָה הַקְּהֵל אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד' אֹתוֹ וַתִּקְהַל הָעֵדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעֵדָה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת אֲהֲרֹן וְאֶת בְּנָיו וַיִּרְחֹץ אֹתָם בַּמַּיִם: וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הַכֹּהֲנָתַי וַיַּחְגֵּר אֹתוֹ

בְּאֲבִיבֵי וְיִלְבֹּשׁ אֹתוֹ אֶת הַמְּעִיל וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת הָאֶפֶד וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּחֹשֶׁב הָאֶפֶד וַיֹּאפֶד לוֹ בּוֹ: וַיִּשֶׂם עָלָיו אֶת הַחֹשֶׁן וַיִּתֵּן אֶל הַחֹשֶׁן אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִיּוֹם: וַיִּשֶׂם אֶת הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וַיִּשֶׂם עַל הַמִּצְנֶפֶת אֶל מוֹל פָּנָיו אֶת צִיץ הַזָּהָב נֹזֵר הַקֹּדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד' אֶת מֹשֶׁה: וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בּוֹ וַיִּקְדֹּשׁ אֹתָם: וַיִּז מִמֶּנּוּ עַל הַמִּזְבֵּחַ שִׁבְעַת פְּעָמִים וַיִּמְשַׁח אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת כָּל כְּלָיו וְאֶת הַכִּיֹּר וְאֶת כִּנּוֹ לְקֹדֶשׁ: וַיִּצַק מִשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אַהֲרֹן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ לְקֹדֶשׁ: וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת בְּנֵי אַהֲרֹן וַיִּלְבָּשֶׂם כְּתֹנֶת וַיַּחְגֹּר אֹתָם אֲבִיבֵי וַיַּחְבֹּשׁ לָהֶם מַגְבָּעוֹת כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד' אֶת מֹשֶׁה . . . וּמִפְתָּח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ שִׁבְעַת יָמִים עַד יוֹם מְלֹאת יְמֵי מְלֵאכֵיכֶם כִּי שִׁבְעַת יָמִים יִמְלֵא אֶתִידְכֶם: כַּאֲשֶׁר עָשָׂה בַּיּוֹם הַזֶּה צִוָּה ד' לַעֲשׂוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיכֶם: וּפְתַח אֹהֶל מוֹעֵד תִּשְׁבוּ יוֹמָם וְלַיְלָה שִׁבְעַת יָמִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת מִשְׁמֶרֶת ד' וְלֹא תָמוּתוּ כִּי כֵן צִוִּיתִי: וַיַּעַשׂ אַהֲרֹן וּבְנָיו אֶת כָּל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ד' בְּיַד מֹשֶׁה: שְׁמוֹת הֵא-יג, לג-לו

And the L-rd spoke to Moses, saying, Take Aaron and his sons with him, and the garments, and the anointing oil, and a bull for the sin offering, and two rams, and a basket of unleavened bread; And gather all the congregation together to the door of the Tent of Meeting. And Moses did as the L-rd commanded him; and the assembly was gathered together to the door of the Tent of Meeting. And Moses said to the congregation, This is the thing which the L-rd commanded to be done. And Moses brought Aaron and his sons, and washed them with water. And he put on him the coat, and girded him with the girdle, and clothed him with the robe, and put the ephod upon him, and he girded him with the finely done girdle of the ephod, and bound it to him with it. And he put the breastplate on him; also he put on the breastplate the Urim and the Thummim. And he put the mitre upon his head; also upon the mitre, upon its front, he put the golden plate, the holy crown; as the L-rd commanded Moses. And Moses took the anointing oil, and anointed the Tabernacle and all that was in it, and sanctified them. And he sprinkled it upon the altar seven times, and anointed the altar and all its utensils, both the basin and its pedestal, to sanctify them. And he poured of the anointing oil upon Aaron's head, and anointed him, to sanctify him. And Moses brought the sons of Aaron, and put coats upon them, and girded them with girdles, and put turbans upon them; as the L-rd commanded Moses. . . . And you shall not go out of the door of the Tent of Meeting in seven days, until the days of your consecration are ended; for seven days shall He consecrate you. As He has done this day, so the L-rd has commanded to do, to make an atonement for you. Therefore shall you remain at the door of the Tent of Meeting day and night seven days, and keep the charge of the L-rd, that you die not; for so I am commanded. So Aaron and his sons did all things which the L-rd commanded by the hand of Moses. **Leviticus 8:1-13, 33-36**

B.

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֶל אַהֲרֹן קַח לְךָ עֵגֶל בֶּן בָּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרַב לְפָנַי יְהוָה: וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לְחֻטָּאת וְעֵגֶל וְכֶבֶד בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם לְעֹלָה: וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים לְזִבְחַת לְפָנַי ד' וּמִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן כִּי הַיּוֹם ד' נִרְאָה אֲלֵיכֶם: וַיִּקְחוּ אֶת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כָּל הָעֵדָה וַיַּעֲמְדוּ לְפָנַי ד': וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ד' תַּעֲשׂוּ וַיִּרְא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ד': וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קְרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חֻטָּאתְךָ וְאֶת עֹלֹתְךָ וְכִפֹּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעַם וַעֲשֵׂה אֶת קֶרְבַּן הָעַם וְכִפֹּר בְּעֵדָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה ד' . . . וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת יָדָיו אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם וַיִּרְדּוּ מַעֲשֵׂת חֻטָּאת וְהָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים: וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּצְאוּ וַיְבָרְכוּ אֶת הָעַם וַיִּרְא כְבוֹד ד' אֶל כָּל הָעַם: וַתֵּצֵא אִשׁ מִלְּפָנַי ד' וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיִּרְא כָּל הָעַם וַיִּרְנוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם: וַיִּקְרָא ט-א, ז, כב-כד

And it came to pass on the eighth day, that Moses called Aaron and his sons, and the elders of Israel; And he said to Aaron, Take a young calf for a sin offering, and a ram for a burnt offering, without blemish, and offer them before the L-rd. And to the people of Israel you shall speak, saying, Take a kid of the goats for a sin offering; and a calf and a lamb, both of the first year, without blemish, for a burnt offering; Also a bull and a ram for peace offerings, to sacrifice before the L-rd; and a meal offering mixed with oil; for today the L-rd will appear to you. And they brought that which Moses commanded before the Tent of Meeting; and all the congregation drew near and stood before the L-rd. And Moses said, This is the thing which the L-rd commanded that you should do; and the glory of the L-rd shall appear to you. And Moses said to Aaron, Go to the altar, and offer your sin offering, and your burnt offering, and make an atonement for yourself, and for the people; and offer the offering of the people, and make an atonement for them; as the L-rd commanded. . . . And Aaron lifted up his hand toward the people, and blessed them, and came down from offering the sin offering, and the burnt offering, and peace offerings. And Moses and Aaron went into the Tent of Meeting, and came out, and blessed the people; and the glory of the L-rd appeared to all the people. And there came a fire out from before the L-rd, and consumed upon the altar the burnt offering and the fat; which when all the people saw, they shouted, and fell on their faces. **Leviticus 9:1-7, 22-24**

V. A Tragic Climax

(1) וַיִּקְחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֶן אֵשׁ וַיְשִׁימוּ עָלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ד' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם: וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ד' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ד': וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר ד' | לֵאמֹר בְּקִרְבֵי אֶקְדֹּשׁ וְעַל פְּנֵי כָל הָעָם אֶכְבֵּד וַיִּדַּם אֶהֱרֹן: וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיָּאֵל דֹּד אֶהֱרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קְרִיבוּ שָׂאוּ אֶת אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי הַקֹּדֶשׁ אֶל מַחוּץ לַמִּחֲנֶה: וַיִּקְרְבוּ וַיִּשָּׂאם בְּכַתְנֹתָם אֶל מַחוּץ לַמִּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן וְלֶאֱלֶעָזָר וְלֵאִיתָמָר בְּנֵי רָאשֵׁיכֶם אֶל תִּפְרְעוּ | וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרְמוּ וְלֹא תִמָּתוּ וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצַף וְאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִכְּבוּ אֶת הַשִּׁרְפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ד': וּמִפְתַּח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פֶן תִּמָּתוּ כִּי שָׁמֶן מִשְׁחַת ד' עָלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כַּדְבָר מֹשֶׁה: וַיִּקְרָא יֵא-ז

And Nadab and Abihu, the sons of Aaron, took each of them his censer, and put fire in it, and put incense on it, and offered strange fire before the L-rd, which He commanded them not. And there went out fire from the L-rd, and devoured them, and they died before the L-rd. Then Moses said to Aaron, This is what the L-rd spoke, saying, I will be sanctified in them that come near to Me, and before all the people I will be glorified. And Aaron held his peace. And Moses called Mishael and Elzaphan, the sons of Uzziel the uncle of Aaron, and said to them, Come near, carry your brothers from before the sanctuary out of the camp. So they went near, and carried them in their coats out of the camp; as Moses had said. And Moses said to Aaron, and to Eleazar and to Ithamar, his sons, Uncover not your heads, nor tear your clothes; lest you die, and lest anger come upon all the people; but let your brothers, the whole house of Israel, bewail the burning which the L-rd has kindled. And you shall not go out from the door of the Tent of Meeting, lest you die; for the anointing oil of the L-rd is upon you. And they did according to the word of Moses. **Leviticus 10:1-7**

(2) אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם. שֵׁנִכְנִסוּ מֵאֵשׁ הַתְּלַהּבוֹת שֶׁל אֱהָבַת ד' וְאִמְרָה תוֹרָה דֹאֲע"ג דֹאֱהָבַת ד' יִקְרָא הִיא בְעֵינֵי ה' אֲבָל לֹא בְזֵה הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר לֹא צִוָּה וְכַמְש"כ לְעִיל בְּשֵׁם הַת"כ עַה"פ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר וְגו': הַעֲמַק דְּבַר, וַיִּקְרָא יֵא

A strange fire . . . which He commanded them not: They entered with the fire of enthusiasm which comes from the love of G-d. The Torah says that although the love of G-d is precious in G-d's eyes, nonetheless it is not that which was commanded by G-d . . . **Haamek Davar, ibid.**